

شعبه‌شناسی علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بخش اول
پرتال بین‌المللی

مقاله‌ها و گزارش‌ها

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مالکیت فکری در نظام حقوقی ایران^۱

سیدحسین میرحسینی^۲

اشاره

این نوشتار در اصل سخنرانی نویسنده در همایش بین‌المللی تجارت الکترونیکی و مالکیت فکری است که در تهران در دی‌ماه ۱۳۸۰ توسط مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی با همکاری سازمان بین‌المللی مالکیت معنوی (WIPO) برگزار شده است. هرچند خاستگاه این سخنرانی درباره مالکیت فکری در عرصه تولیدات صنعتی و فناوری است و مجموعه حاضر اساساً برای آفرینه‌های فرهنگی و هنری در نظر گرفته شده است. اما اولاً این متن نکات مفید در ارتباط با تولیدات غیرصنعتی دارد و دوم آنکه بیانگر تلاشهای جمهوری اسلامی در این زمینه از زمان یکی از مسئولانی است که مستقیماً درگیر بوده است. غیر از این اطلاعات تاریخی و تقنینی آن هم مفید است. به این دلایل این متن را در این مجموعه درج کردیم تا ابعاد مجموعه تکمیل گردد.

کشور جمهوری اسلامی ایران مانند بسیاری از کشورهای جهان، در حال تجربه توسعه در ابعاد مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و قضایی است و در راستای نیل به اهداف توسعه در زمینه‌های یاد شده و رشد و رونق اقتصادی بر پایه دانشهای روز و نوین و همراه با حفظ ارزش‌ها، تلاش مضاعفی را آغاز کرده و در این رهگذر، ضمن درک و پی بردن به نقش اساسی و مهم امر مالکیت فکری در سرمایه‌گذاری، مبادله تکنولوژی و ایجاد روحیه ابتکار و تحقیق در میان ملت، به مدرنیزه کردن قوانین و اداره مالکیت صنعتی با لحاظ و مد نظر قرار دادن ملاک‌ها و استانداردها و ترتیبات حقوقی و تجاری بین‌المللی همت گماشته تا بدین‌وسیله نهاد ساختاری اداره مالکیت صنعتی در کشور توسعه و ارتقا یافته و استفاده‌کنندگان از این حقوق مهم و اساسی ضمن صرفه‌جویی در هزینه و وقت، از خدمات مؤثر و

مفید در زمینه‌های مالکیت صنعتی برخوردار و دستیابی عموم مردم خصوصاً متخصصین امر نیز از اطلاعات روز و جدید تسهیل گردد.

برای ایجاد ظرفیت مناسب در اداره مالکیت صنعتی و به منظور بهبود روش‌های ارائه خدمات به مردم عواملی از قبیل قانونگذاری مناسب، توسعه منابع انسانی و مهارت‌ها و بالاخره نوسازی اداره مالکیت صنعتی نقش اساسی و مهم دارند. به عبارت دیگر ما بایستی قوانین مناسب و ابزارهای تکنولوژیکی مؤثر را جهت رفع مشکلات مقرراتی و اجرایی در زمینه‌های مالکیت صنعتی به کار ببندیم تا در ارتقاء مالکیت صنعتی و حفظ حقوق صاحبان آن توفیق حاصل نماییم. لذا در این قسمت از عرایضم به طور خلاصه به بررسی اقدامات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به عنوان متولی امر مالکیت فکری در ایران در هر یک از زمینه‌های پیش گفته می‌پردازم.

الف) قانونگذاری

امر قانونگذاری برای کشورها اعم از کشورهایی که برای اولین بار در حال پایه‌گذاری یک سیستم مالکیت فکری کارآمد و قوی هستند و یا کشورهایی که در صدد اصلاح و به روز کردن قوانین خود در جهت تطبیق آنها با استانداردهای بین‌المللی هستند از اهمیت فراوانی برخوردار است. زیرا اجرای مؤثر حقوق مالکیت فکری این ضرورت را می‌طلبد که ما یک چهارچوب قانونی مناسب جهت اجرای مقررات مربوط به آن تنظیم و در نظر بگیریم.

در جمهوری اسلامی ایران حمایت از حقوق مالکیت صنعتی دارای سابقه ممتد و طولانی است و قوانین متعددی در رابطه با مالکیت صنعتی به تصویب رسیده و حتی رویه قضایی نیز در خصوص مورد شکل گرفته و از محتوای خوب و غنی برخوردار است.

اولین قانونی که در ایران در رابطه با مالکیت صنعتی به تصویب رسیده به سال ۱۳۰۴ برمی‌گردد. در سال ۱۳۱۰ نیز با توجه به شرایط و احتیاجات زمان، قانون تقریباً جامعی به نام قانون ثبت علائم و اختراعات در ۵۱ ماده به تصویب مجلس وقت رسید. این قانون در رابطه با ثبت اختراع و علائم تجاری مقررات مفیدی داشته و آیین‌نامه تصویبی در رابطه با این قانون نیز به غنای آن افزوده است. همچنین دولت ایران در سال ۱۳۳۷ به کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی و در سال ۱۳۷۷ نیز به اصلاحات آن ملحق شده است و در واقع مقررات مربوط به کنوانسیون را نیز باید مکمل قانون ثبت علائم و اختراعات دانست.

جدیدترین قانونی که در این خصوص از سوی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای است. این قانون در سال ۱۳۷۹ و در ۱۷ ماده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

به موجب ماده یک این قانون، حق نشر، عرضه، اجرا و حق بهره‌برداری مادی و معنوی نرم‌افزار رایانه‌ای متعلق به پدیدآورنده آن است. با توجه به مواد ۲، ۸، ۱۰ این قانون، در صورتی که پدیدآورنده نرم‌افزار مدعی اختراع بودن آن باشد و این ادعا مورد تأیید «کمیته حق اختراع» مرکب از نمایندگان شورای عالی انفورماتیک، نماینده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و یک کارشناس حقوقی به انتخاب شورای عالی انفورماتیک قرار گیرد نرم‌افزار به عنوان اختراع قابل ثبت در اداره مالکیت صنعتی خواهد بود.

بر اساس ماده ۹ این قانون دعوی نقض حقوق مورد حمایت این قانون، در صورتی در مراجع قضایی مسموع است که پیش از اقامه دعوی، مدعی تقاضای ثبت در اداره مالکیت صنعتی تسلیم کرده باشد. با توجه به ماده ۱۳ قانون، هر کس حقوق مورد حمایت این قانون را نقض نماید علاوه بر جبران خسارت به حبس از نود و یک روز تا شش ماه و جزای نقدی از ده میلیون تا پنجاه میلیون ریال محکوم می‌گردد.

ماده ۱۶ این قانون، حقوق مذکور در ماده ۱ را در صورتی مورد حمایت این قانون می‌داند که موضوع برای نخستین بار در ایران تولید و توزیع شده باشد. آیین‌نامه اجرایی این قانون، هنوز به تصویب نرسیده است.

با توجه به مراتب فوق علی‌رغم غنای قوانین داخلی در خصوص حقوق مالکیت صنعتی و همخوانی و هماهنگی که علی‌الاصول مگر در موارد استثنایی، بین سیستم حمایت از مالکیت صنعتی در ایران و استانداردهای بین‌المللی خصوصاً موافقتنامه تریپس^۳ وجود دارد باید گفت که قوانین به طور کلی خصوصاً قوانین مربوط به حقوق مالکیت فکری با گذشت زمان و با توجه به شرایط و نیازهای جدید تغییر می‌یابند و پیدایش مصادیق و موضوعات جدید که بایستی تحت عنوان حقوق مالکیت فکری تحت حمایت قرار گیرند و از همه مهم‌تر تلاش جدی که کشور جمهوری اسلامی ایران برای الحاق به سازمان تجارت جهانی^۴ دارد، تجدید نظر در قوانین موجود مربوط به حقوق مالکیت فکری و مدرنیزه کردن آن و نیز تصویب قوانین و مقررات جدید برای تأمین استانداردهای حداقلی که در موافقت‌نامه تریپس آمده است، امری ضروری و لزوم آن کاملاً احساس می‌گردد.

در این قسمت از صحبت‌هایم برای تشحیذ اذهان، به ذکر نمونه‌هایی از نواقص و ابهامات موجود در قوانین و مقررات مربوط به حقوق مالکیت فکری در کشور جمهوری اسلامی ایران می‌پردازم:

۱ - قوانین و مقررات مربوط به اختراعات اگرچه از غنای خوبی برخوردار است ولی دارای نواقص و ابهاماتی است به عنوان مثال قوانین و مقررات مربوط به اختراع در زمینه‌های طبقه‌بندی، نحوه رسیدگی و ثبت، ضمانت اجرایی کیفری و حقوقی، حق تقدم، اختراع اشتراکی، چگونگی ثبت اختراع همزمان دارای نواقص و ابهام است.

- ۲ - در رابطه با مدل‌های اشیاء مفید قوانین خاصی در ایران وجود ندارد.
 - ۳ - در رابطه با طرح‌های صنعتی^۵ اگرچه در کنوانسیون پاریس دولت‌های عضو از جمله جمهوری اسلامی ایران مکلف شده‌اند تا از آن حمایت کنند ولی قانون و مقررات خاصی در رابطه با چگونگی حمایت از آن در قوانین داخلی پیش‌بینی نشده است.
 - ۴ - طرح یا نقشه‌برداری راجع به مدارهای الکتریکی پیوسته، اگرچه امری نسبتاً جدید است و مقررات اساسی آن در موافقتنامه تریپس آمده است ولی با توجه به تصمیم جدی دولت جمهوری اسلامی ایران برای الحاق به سازمان تجارت جهانی و لزوماً قبول موافقتنامه تریپس، تهیه و تنظیم قوانین برای حمایت از آن امری ضروری است.
 - ۵ - در رابطه با علائم تجاری و خدماتی نیز قوانین فعلی ناقص و دارای ابهام است به عنوان مثال مدت حمایت از اظهارنامه علائم تجاری در صورت عدم پیگیری متقاضی در قانون فعلی مشخص نیست همچنین در زمینه طبقه‌بندی تصاویر علائم تجاری قوانین و مقررات فعلی دارای اشکال است و در رابطه با علائم تجاری مشاعی نیز قانون کشور ما ساکت است.
 - ۶ - در زمینه نشانه‌های جغرافیایی نیز قوانین و مقررات ایران خصوصاً به لحاظ عدم الحاق ایران به موافقتنامه لیسبون ناقص و قادر به حمایت کامل از این امر نمی‌باشد.
 - ۷ - در رابطه با اسامی تجاری نیز چون وزارت دادگستری تاکنون آیین‌نامه لازم را در اجرای ماده ۵۸۲ قانون تجارت تهیه و تنظیم نکرده حمایت وجود ندارد.
 - ۸ - در زمینه رقابت غیرمنصفانه علی‌رغم این‌که اغلب کشورها در این خصوص قوانینی را وضع و به مرحله اجرا گذاشته‌اند در کشور ما در این باره قانون جامع و کارآمدی وجود ندارد و حمایت حقوقی و کیفری مؤثر از زبان دیده به عمل نمی‌آید.
 - ۹ - قوانین موجود در رابطه با حمایت از اسرار تجاری کامل و جامع نیست و نمی‌تواند به طور جدی از صاحبان این حق حمایت نماید.
 - ۱۰ - در رابطه با حمایت از دانش سنتی، فولکلور و منابع ژنتیک جمهوری اسلامی ایران از قوانین داخلی کارآمد و قوی برخوردار نیست و از صاحبان این حقوق مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه، حمایت جدی به عمل نمی‌آید.
- در زمینه حقوق مالکیت ادبی و هنری نیز اگرچه جمهوری اسلامی ایران در سطح ملی از مجموعه قوانین و مقررات پیشرفته‌ای برخوردار است از قبیل قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون نرم‌افزارهای کامپیوتری ولی از نظر بین‌المللی به لحاظ عدم الحاق ایران به کنوانسیون برن در خصوص حمایت از آثار ادبی و هنری و کنوانسیون حمایت از اجراکنندگان، تولیدکنندگان صفحات گرامافون و سازمان‌های پخش، حمایت جدی از مالکیت ادبی و

هنری وجود ندارد و بر اساس ماده ۶ قانون تکثیر کتاب و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲ اصل اعطای حمایت در زمینه تکثیر کتب و آثار صوتی به اتباع خارجه موکول به وجود عهدنامه یا عمل متقابل است. همچنین کشور جمهوری اسلامی ایران از بیش از ۲۰ کنوانسیون تحت پوشش سازمان فوق، تنها به دو کنوانسیون ملحق گردیده است.

با توجه به نواقص و ابهاماتی که به شرح فوق در قوانین و مقررات ما وجود دارد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور خصوصاً از زمان مدیریت جدید در صدد چاره‌جویی برآمده و برای اولین بار در ایران و با همکاری سازمان جهانی مالکیت فکری^۶ کمیته حقوقی مرکب از اساتید دانشگاه، وکلا، قضات، صاحب‌نظران و مطلعین امر تشکیل داده که از جمله وظیفه مهم و اساسی این کمیته، بررسی قوانین موجود و تطبیق آن با الگوهای بین‌المللی است و این کمیته همچنین موظف شده است در ظرف زمانی معین با مشورت کارشناسان سازمان جهانی مالکیت فکری پیش‌نویس قوانین مورد نیاز کشور در زمینه مالکیت فکری در ایران را تهیه و تنظیم و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

این کمیته کار خود را از حدود یکسال قبل شروع کرده و با تشکیل جلسات منظم در این خصوص فعالیت مستمری دارد و تاکنون پیش‌نویس قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری و نشانه‌های جغرافیایی کالا تهیه و جهت بررسی و اظهارنظر کارشناسی به سازمان جهانی مالکیت فکری ارسال گردیده است و پیش‌نویس قانون مربوط به مدارهای یکپارچه و کپی‌رایت نیز ظرف مدت دو ماه آینده تهیه خواهد شد. پس از اتمام بررسی‌های کارشناسانه و کسب نظر از کلیه وزارتخانه‌های ذیربط موضوع به صورت لایحه از طریق وزارتخانه‌های ذیربط به مجلس شورای اسلامی تسلیم خواهد شد. از جمله اقدامات دیگر در این زمینه، موضوع الحاق دولت جمهوری اسلامی به کنوانسیون موحد سازمان جهانی مالکیت فکری است که چند سال قبل در مجلس شورای اسلامی مطرح و رد شده است.

اخیراً با تلاش سازمان ثبت و سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط، مجلس شورای اسلامی الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی مالکیت فکری را تصویب و با تصویب نهایی شورای نگهبان و تحویل سند به سازمان جهانی مالکیت فکری، کشور جمهوری اسلامی ایران رسماً به عضویت سازمان جهانی مالکیت فکری درآمده است که این عضویت می‌تواند حضور فعال و مشارکت جدی جمهوری اسلامی ایران را در ارکان تصمیم‌گیری سازمان و سیاست‌گذاری آن تأمین و تضمین کند و موجبات بهره‌مندی بیشتر کشور را از مزایا و امکانات مادی و معنوی سازمان جهانی مالکیت فکری فراهم نماید.

همچنین الحاق ایران به سازمان می‌تواند زمینه را برای حضور و عضویت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌های بین‌المللی دیگر تسهیل کند.

از جمله اقدامات جمهوری اسلامی ایران در رابطه با حقوق مالکیت فکری تشکیل کمیته عالی ملی در رابطه با دانش سنتی است. همان‌طور که می‌دانیم دانش سنتی از جمله میراث مهم بشری است که از نسلی به نسل دیگر به ارث می‌رسد و حفظ و حراست از آن برای نسل‌های آینده امری حیاتی و ضروری است. علی‌رغم این که در قوانین ملی بعضاً قوانین جامع در زمینه حفظ و حمایت از بعضی از جنبه‌های دانش سنتی از قبیل فولکلور و ... وجود دارد ولی این قوانین از زمان تصویب به لحاظ نداشتن متولی خاص و آیین‌نامه اجرایی قوی چندان کارآمد نبوده و نیستند و از این‌رو و هماهنگ با کمیته بین‌الدولی که در سازمان جهانی مالکیت فکری در رابطه با حمایت از دانش سنتی تشکیل شده است در ایران نیز یک کمیته عالی ملی مرکب از نمایندگان عالی‌رتبه بیش از ۱۰ وزارتخانه و سازمان‌های ذربط به منظور تمرکز اطلاعات و جمع‌آوری و دسترسی آسان به منابع پراکنده موجود در رابطه با دانش سنتی، فولکلور، منابع ژنتیک تشکیل شده است و گروه کاری این کمیته با برگزاری جلسات پیرامون مقوله‌های فوق در سطح ملی و بین‌المللی مطالعه و تحقیق که این اقدام علاوه بر دارا بودن نتایج مثبت عملی سطح کشور موجبات ارتقاء آگاهی عموم را نیز نسبت به حقوق مالکیت فکری فراهم کرده است.

موضوع تصویب الحاق ایران به موافقتنامه مادرید راجع به ثبت بین‌المللی علائم تجاری یکی دیگر از موفقیت‌های بزرگ در رابطه با تأمین حقوق صاحبان علائم تجاری است. هیأت محترم وزیران در جلسه مورخ ۸۰/۲/۱۶ بنا به پیشنهاد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و به استناد ماده واحده قانون اجازه الحاق دولت ایران به اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجاری و کشاورزی مصوب ۱۳۳۷، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را مجاز دانسته است که اقدامات لازم را در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به اتحادیه‌های محدود موسوم به مادرید راجع به علامات صنعتی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به عمل آورد.

به موجب این موافقتنامه تجار ایرانی می‌توانند علائم تجاری مربوطه را ابتدا در سطح ملی و در اداره مالکیت صنعتی متنوع خود به ثبت برسانند. کشور متبوع اظهارنامه ثبت بین‌المللی را به اداره بین‌المللی در ژنو منتقل و با تأمین شرایط مقرر، اداره بین‌المللی علامت مورد نظر را در دفتر ثبت بین‌المللی ثبت و مراتب را به اطلاع ادارات کشورهای تعیین شده که متقاضی ثبت انتخاب می‌کند می‌رساند. از تاریخ ثبت بین‌المللی علائم تجاری، حمایت از علامت مذکور در هر یک از کشورهای تعیین شده شروع خواهد شد و گویی علامت مزبور به طور مستقیم در ادارات ملی آن کشورها به ثبت رسیده است.

علاوه بر این که الحاق به موافقتنامه مذکور علاوه بر تحصیل درآمد ارزی برای کشور در توسعه تجارت و حفظ حقوق تجار ایرانی و جلوگیری از سوء استفاده از علائم تجاری نقش مهمی را

ایفاء می‌نماید. مضافاً این‌که سازمان ثبت با همکاری سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مربوط مصمم است که هر چه زودتر مقدمات الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مادرید را که در واقع مکمل موافقت‌نامه مذکور است فراهم نماید که تحقق این امر، ثبت بین‌المللی علائم تجاری را آسان‌تر خواهد کرد.

تشکیل کمیته عالی هماهنگی مرکب از معاونین وزارتخانه‌ها و رؤسای سازمان‌های ذیربط از جمله اقدامات اساسی دیگر است که در کشور جمهوری اسلامی ایران به منظور هماهنگی و سیاست‌گذاری در امور مربوط به حقوق مالکیت فکری تشکیل شده است. سازمان ثبت با توجه به رهنمودهای این کمیته تاکنون قدم‌های مهمی را در رابطه با ارتقاء حقوق مالکیت فکری در سطح کشور برداشته است.

ب) توسعه و بهبود مهارت‌ها

علاوه بر امر قانونگذاری، توسعه و پرورش منابع انسانی یکی از مقوله‌های اساسی و مهم در هر سازمان است که لزوم توجه به آن روز به روز بیشتر احساس می‌گردد. زیرا پرورش منابع انسانی برای افزایش مهارت‌های اشخاص درگیر با امر مالکیت فکری ضروری و حیاتی است و می‌تواند ظرفیت اداره مالکیت صنعتی را در ارایه خدمات مؤثر و مفید افزایش دهد. برای نیل به اهداف فوق، آموزش‌های تخصصی جهت‌دار و هدفمند ضروری است.

با توجه به مراتب فوق، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای امر آموزش کارشناسان اداره مالکیت صنعتی و سایر سازمان‌های ذیربط، اهمیت و الایبی قائل است و از همه توان خود در این جهت استفاده کرده و می‌کند و خصوصاً در طی دو سال اخیر با هماهنگی و همکاری خوبی که با سازمان جهانی مالکیت فکری داشته از حداکثر امکانات سازمان فوق در این زمینه استفاده کرده و کارشناسان زیادی را از سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مختلف به تناسب موضوع برای طی دوره‌های آموزشی و بازدیدهای تخصصی به خارج از کشور اعزام کرده است و کارشناسان زیادی نیز از سازمان جهانی مالکیت فکری برای تعلیم و آموزش کارشناسان اداره مالکیت صنعتی و سایر کارشناسان ذیربط به ایران اعزام شده‌اند.

همچنین در راستای فوق و در جهت ارتقاء آگاهی صاحبان صنایع و بازرگانان و دانشمندان و محققین کشور علاوه بر این سمینار بزودی سمینار منطقه‌ای دیگری در رابطه با انتقال تکنولوژی به میزبانی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری برگزار خواهد شد و همچنین در صدد است تا در رابطه با دانش سنتی فولکلور و منابع ژنتیک و همچنین^۷ در سال جاری میلادی سمینارهایی در ایران داشته باشد.

اعزام اساتید دانشگاه برای طی دوره‌های آموزشی کوتاه مدت و دراز مدت به خارج از کشور نیز از جمله برنامه‌های سازمان ثبت اسناد است که از سال قبل شروع شده است.

از جمله اقدامات مهم دیگر در این خصوص تهیه مقدمات برای تأسیس دوره‌های کارشناسی ارشد در رابطه با حقوق مالکیت فکری در یکی از دانشگاه‌های کشور با همکاری و حمایت‌های مالی و آموزشی سازمان جهانی مالکیت فکری است که در این خصوص هماهنگی لازم با وزارت علوم و بعضی از دانشگاه‌های کشور صورت گرفته است و قرار است بزودی هیأتی در این خصوص از سوی سازمان جهانی مالکیت فکری به ایران اعزام گردند.

ج) نوسازی اداره مالکیت صنعتی

قانونگذاری مناسب و توسعه منابع انسانی علی‌رغم مفید و مؤثر بودن وقتی می‌تواند نتیجه مطلوب و کارآمد داشته باشد که نیروهای درگیر با مالکیت فکری از جمله کارشناسان اداره مالکیت صنعتی از ابزار کار لازم و مدرن برخوردار باشند. به عبارت دیگر در وضعیت فعلی نمی‌توان حضور فعال سیستم‌های ماشینی را در سازمان‌های خدماتی نادیده گرفت زیرا سیستم دستی که طبعاً کند و پرهزینه و پراشتباه است نمی‌تواند در ارائه خدمات به مردم کارایی چندانی داشته باشد و تنها سیستم ماشینی با ویژگی‌هایی از قبیل صرفه‌جویی در زمان و فضا، سرعت در پاسخگویی به ارباب رجوع، کاهش هزینه‌های عملیاتی، گستردگی و قابلیت نگهداری حجم عظیمی از اطلاعات و حفاظت از آن، قابلیت ارائه سرویس‌دهی و خدمات به مردم را در سطح وسیع داراست.

با توجه به ویژگی‌های سیستم ماشینی به شرح فوق و نیاز مبرم و حیاتی کشور به این امر و با عنایت به انگیزه و علاقه‌ای که سازمان جهانی مالکیت فکری از طریق کمک‌های فنی و مالی در کشورها ایجاد کرده است سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیز این فرصت را غنیمت شمرده و با کمک‌های مالی و فنی سازمان جهانی مالکیت فکری پروژه مدرنیزه کردن اداره مالکیت صنعتی را از چند سال قبل وجه همت خود قرار داده و با تکمیل پروژه و راه‌اندازی آن در محل جدیدی که برای اداره مالکیت صنعتی خریداری شده قادر خواهیم بود از مزایا و قابلیت‌های این سیستم استفاده کامل ببریم از جمله این قابلیت‌ها و مزایا عبارت‌اند از:

۱ - تبادل اطلاعات لازم با ارگان‌ها و سازمان‌های داخلی و خارجی

۲ - ارائه آمارهای دقیق مدیریتی، نظارتی و بودجه‌ای

۳ - ارائه سرویس‌های اطلاعاتی مربوط به اختراعات و علائم تجاری در سطح بین‌المللی و دسترسی

محققین به منابع بین‌المللی و آخرین تحولات علمی از طریق اتصال اداره مالکیت صنعتی به شبکه

ویپو و از آن طریق به کلیه کشورهای عضو آن سازمان

۴ - ارائه سرویس سریع و دقیق به ارباب رجوع

۵ - دسته‌بندی اختراعات و علائم تجاری بر اساس استانداردهای جهانی و ایجاد بانک اطلاعاتی

اختراعات و علائم تجاری

- ۶ - ایجاد مرکز کامپیوتری در اداره مالکیت صنعتی برای استفاده شرکت‌ها، مخترعین و ارباب رجوع
- ۷ - اتصال به وایپو نت و وایپو وب
- ۸ - قابلیت سرویس‌دهی راه دور جهت ثبت اختراعات و علائم تجاری به عبارت دیگر با توجه به این قابلیت در صورت فراهم شدن سایر امکانات این امکان برای مردم فراهم خواهد شد که بدون نیاز به مراجعه حضوری به اداره مالکیت صنعتی، اختراعات و علائم خود را از طریق الکترونیکی ثبت کنند.
- ۹ - ایجاد زیرساخت لازم جهت اتصال به شبکه جهانی تجارت الکترونیک
- ۱۰ - با الحاق ایران به سازمان جهانی مالکیت فکری زمینه اتصال اداره مالکیت صنعتی ایران به این سازمان فراهم شده است و با هماهنگی که با سازمان مذکور صورت گرفته تا پایان سال جاری میلادی این شبکه راه‌اندازی خواهد شد. با راه‌اندازی این شبکه و تدابیری که اندیشیده شده است اداره مالکیت صنعتی و محققین کشور قادر خواهند بود از جدیدترین اطلاعات مربوط به حقوق مالکیت فکری آگاه شوند و از برنامه‌های آموزشی حقوقی سازمان جهانی مالکیت فکری مطلع و بهره‌مند گردند.

پی‌نوشت

۱. www.iranofact.org/seminar/fa/mir.doc

۲. معاون امور اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

3. Trips
4. WIPO
5. Industrial design
6. WIPO
7. Pct

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پښتونستان د علومو او مطالعات فریښی
پرتال جامع علوم انسانی